

Barn- och utbildningsförvaltningen
Lucas Kraft
Utredare

Datum
2025-04-08

Dnr
BUN-2025-00288-2

Svar på remiss av SOU 2025:19 Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår nämnden besluta

att anta förvaltningens svar som sitt eget samt,

att skicka remissvaret till Utbildningsdepartementet.

Ärendet

Ärendet avser Sundsvalls kommuns svar på betänkandet *Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)*

Bakgrund

Den 14 december 2023 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet.

Ärendets tidigare handläggning

Ärendet har ingen tidigare handläggning.

Förvaltningens överväganden

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit del av det centrala innehållet i slutbetänkandet, och vill inledningsvis sammanfatta slutbetänkandet enligt följande:

- Den nya läroplanen får ett större fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter
- Förstärkning av läs- och skrivundervisning
- Läraren får en stärkt roll i förhållande till undervisningens genomförande
- Minskade krav på individuella anpassningar
- Läroplanen anger ramar för undervisningen och undervisningsstrategier
- Ny inledning till läroplanerna
- Principer och riktlinjer som ska styra kursplanerna

- Mer praktisk betoning i praktisk-estetiska ämnen
- Ändrade skrivningar om digital kompetens
- Införande av totalförsvarskunskap och Natokunskap

Barn- och utbildningsförvaltningens yttranden

I följande avsnitt presenteras förvaltningens yttrande i förhållande till utredningens slutbetänkande.

1. Utredningens förslag till författningsändring, 1 kap. 4 § (s.43)

Begreppet ”utbildning” föreslås få en delvis annorlunda syftning, med fokusförflyttning från att barn och elever ska *inhämta och utveckla kunskaper och värden* till att utbildningen ska *förmedla och förankra kunskaper och värden*.

Yttrande: Förvaltningen tillstyrker syftesändringen, vilket tydliggör skolans kunskapsförmedlande uppdrag. Förslaget linjerar även med viljeinriktningen att öka omfattningen av lärarledd undervisning.

2. Utredningens förslag till författningsändring, 3 kap. 2 § (s. 45–46)

I förslaget har begreppet ”funktionsnedsättning” flyttats ner i paragrafen så att huvudlydelsen riktar sig till en bredare grupp av elever. I den nya lydelsen är det *svårigheter att följa den ordinarie undervisningen eller att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- eller ämnesplanerna* som utgör den primära grunden för stödsatser.

Yttrande: Förvaltningen tillstyrker ändringen och den fokusförflyttning från funktionsnedsättning till svårigheter som förslaget innebär. Skolans och elevhälsans kompensatoriska uppdrag ska i första hand utgå från skolsituationen, oaktat om svårigheterna däri uppstått till följd av en utredd NPF-diagnos eller ej.

3. Utredningens förslag till författningsändring, 3 kap. 5 § (s. 47)

Förslaget avser ändringar i lydelser för *stöd i form av extra anpassningar*, som föreslås ersättas med *stödundervisning*. Utredaren har inte specificerat vad som ska ingå i stödnivån *stödundervisning*, och hänvisar till en tangerande utredning, *Utredning om en förbättrad elevhälsa*.

Utredaren redovisar däremot att inspiration har hämtats från Finland som till höstterminen 2025 inför ett nytt system för stöd i skolan. I det

finländska exemplet ska varje skola avsätta 0,122 timmar per läsår och elev för stödundervisning, vilket kan ske i flexibelt sammansatta grupper och i form av exempelvis färdighetsträning. I de fall denna stödform inte fungerar finns möjlighet till mer elevspecifikt stöd, vilket förvaltningen tolkar motsvarar *särskilt stöd* enligt skollagen.

Yttrande: Förvaltningen avstyrker förslaget i sin nuvarande formulering, med hänvisning till oklarheter i vad som ska ersätta stödnivån samt hur avgränsningar ska göras mot särskilt stöd och de formkrav som ligger i denna stödnivå.

4. Utredningens förslag till ny läroplan, punkt 4. Skolans riktlinjer (s.97)

Utredningen föreslår ett större mått av instruktioner i läroplanen, med exempel på *hur* lärare ska genomföra undervisningen, exempelvis: *Läraren ska berätta, visa, förklara, instruera, jämföra, kontrastera och problematisera så att eleverna...*

Yttrande: Förvaltningen tillstyrker utredningens förslag på hur kunskaper ska förmedlas av lärarna. I likhet med utredningen menar förvaltningen att sådana exemplifieringar kan tjäna som ett stöd för framför allt nyexaminerade lärare.

5. Utredningens förslag till principer och riktlinjer för nya kursplaner (s.266)

Utredaren har i enlighet med direktiven valt att lämna principer för hur nya kursplaner ska tas fram, i stället för att föreslå faktiska kursplaner inom ramen för utredningen.

Yttrande: Förvaltningens tillstyrker de föreslagna principerna för framtagning av nya kursplaner. På det stora hela ger principerna intrycket av högre konkretion samt att det ska bli lättare för lärarna att prioritera så att det viktigaste ges mest utrymme i undervisningen.

6. Förslag och bedömningar om hur läsning ska förstärkas i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna (s.460)

Utredningen presenterar principer för kommande kursplaner med avstamp i forskningsläget samt tidigare uppföljningar av Skolverket och Skolinspektionen.

Yttrande: Förvaltningen tillstyrker principerna, och formuleringen att regeringen bör överväga om bestämmelserna i skollagen om garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet behöver ses över.

Anledningen är liksom utredningen lyfter att dessa obligatoriska uppföljningsinstrument inte har haft tänkt effekt fullt ut, att en stor del av lärarkåren uppfattar materialet som omfattande samt att forskningen pekar på brister i att dessa i för stor grad fokuserar på anpassningar i stället för ordinarie undervisning.

7. Skrivningar om digital kompetens i kursplanerna (s.507–509)

Utredningen har föreslagit mer restriktiva formuleringar i läroplanerna beträffande användning av digitala verktyg i undervisningen, som följer stadiindelningen. Därtill föreslås principer för hur digitalisering ska skrivas in i kommande kursplaner.

Yttrande: Förvaltningen tillstyrker förslag till principer för kursplanerna, att avvägningar för om och i vilken omfattning digitala verktyg ska ingå i undervisningen görs mot behov och vetenskaplig grund. Förvaltningen tillstyrker även förslag till formuleringar som tydliggör att digitalisering ska ses som verktyg och inte mål i sig.

8. Kunskaper om totalförsvaret och Nato i läro- och kursplaner för grundskolan (s.517)

Utredningen föreslår att kunskaper om totalförsvaret och Nato ska skrivas in i kursplanen i samhällskunskap för högstadiet i grundskolan. Utredningens uppfattning är att totalförsvaret och Nato är alltför ämnesspecifika kunskapsområden för att explicit skrivas in i de inledande delarna av grundskolans läroplan, men föreslår att samhällsbeskrivningen och i synnerhet skrivningar om internationella sammanhang ska uppdateras utifrån omvärldsläget.

Yttrande: Förvaltningen tillstyrker förslaget att uppdatera både kursplanen för samhällskunskap i högstadiet samt att man går vidare med uppdatering av skrivningarna i läroplanens inledande del. Precis som utredningen redogör för har skrivningar om totalförsvarets roll förändrats över tid, och likaså behöver kommande skrivningar spegla den omvärld vi lever i.

Sammanfattningsvis

Förvaltningen har yttrat sig i ett urval av förslag som utredningen lyfter, med reservation för att utredningen i sin helhet kan rymma ytterligare förslag som kan vara värda att kommentera. På det stora hela har förvaltningen tagit intryck av att de föreslagna ändringarna i läroplanen, inklusive principer för kursplaner, följer sedan tidigare aviserade ändringar på skolans område.

Styrdokument och juridik

Utredningen föreslår i första hand förändringar i läroplanen för grundskolan (för närvarande Lgr22) samt skollag (2010:800).

Ekonomisk hållbarhet

Huvudmannen kommer som ansvarig för utbildningens genomförande att behöva sätta sig in i den nya föreslagna läroplanen och göra en fördjupad konsekvensbelysning. Utredningen bedömer inte att finansieringsprincipen är tillämplig för de förslag som läggs, men hänvisar till att staten indirekt erbjuder finansiering för omställningen genom kompetensutvecklings- och fortbildningsinsatser via Skolverket.

Social hållbarhet

Utredningen avser förslag till ny läroplan och principer för nya kursplaner för elever i de obligatoriska skolformerna. Om förslagen genomförs kommer de för effekter för elevers skolsituation så till vida att övergripande mål för undervisningen, former för förmedling av kunskaper och stödinsatser får delvis ny inriktning. Precis som vid tidigare liknande reformer föreslås ändringarna träda i kraft med sådan framförhållning att organisationen kan ställa om för att hantera eventuella konsekvenser.

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet via u.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till u.s.remissvar@regeringskansliet.se

Anna-Karin Mäntylä
Skoldirektör

Fredrik Castell
Verksamhetschef grundskolan